

153231

แนวทางปรับปรุงระบบ e-Auction ในการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างภาครัฐ
EFFECTIVENESS OF e-AUCTION IN BIDDING OF GOVERNMENT
CONSTRUCTION CONTRACTS

วันชัย สรรพสุปัญญา
WANCHAI SUPPASUPANYA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ.2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

**EFFECTIVENESS OF e-AUCTION IN BIDDING OF GOVERNMENT
CONSTRUCTION CONTRACTS**

WANCHAI SUPPASUPANYA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN CONSTRUCTION MANAGEMENT
FACULTY OF ARCHITECTURE
SRIPATUM UNIVERSITY**

2011

COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์เรื่อง	แนวทางปรับปรุงระบบ e-Auction ในการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างภาครัฐ
คำสำคัญ	การปรับปรุง/การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์/งานก่อสร้างภาครัฐ
นักศึกษา	นายวันชัย สรรพสุปัญญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ต่อตระกูล ยมนาค
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.จิตต์สันติ ธนะโสภณ
หลักสูตร	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงระบบ e-Auction ในการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างภาครัฐ เพื่อทราบถึงสภาพปัญหา อุปสรรคและข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้นของหน่วยงานภาครัฐจากการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 รวมทั้งปัญหา ของความไม่โปร่งใส และการขาดการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐให้มีความรัดกุม โปร่งใส

จากการศึกษาพิจารณา เปรียบเทียบ สัจจะและวิเคราะห์ข้อมูล ตัวเลข และสถิติต่างๆ ของการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-Auction ของภาครัฐ ตั้งแต่ปีแรกที่ได้เริ่มดำเนินการ ในปี พ.ศ.2548 จนถึง ปีพ.ศ.2553 รวมเป็นมูลค่ากว่า 1 ล้านล้านบาท โดยในการศึกษาได้เลือก 5 หน่วยงานหลักที่มีงบการก่อสร้างสูงและมีจำนวนโครงการประมูลสูงสุดเป็น 5 อันดับแรก พบว่าในระยะ 6 ปีที่ผ่านมา มีผลการประมูลถึง 70% ของการประมูลด้วยวิธี e-Auction ที่ประหยัดเงินให้รัฐได้ไม่ถึง 1 % และในหน่วยงานหลักดังกล่าวมีจำนวนโครงการที่มีผู้เข้าแข่งขันประมูลด้วยวิธี e-Auction แต่ครั้งไม่เกิน 3 ราย ถึงร้อยละ 46.39 ของโครงการทั้งหมด อีกทั้งพบว่า มีแนวโน้มที่ผลการประมูลจะเป็นไปในลักษณะที่มีการแข่งขันน้อยราย และประหยัดบให้แก่รัฐได้น้อยมากขึ้น จะยังมีพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆในปีต่อไป

จากข้อมูลที่นำมาประมวลแล้ว จะเห็นได้ชัด สรุปได้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ในงานก่อสร้างไม่สามารถป้องกันการสมยอมในการประมูลได้ใน

ประเทศไทย ซึ่งสนับสนุนสอดคล้องกับ ความเห็นที่รวบรวมจากหน่วยงานราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ ให้ยกเลิกการใช้วิธี e-Auction กับงานก่อสร้างที่มีเทคนิค เฉพาะและต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนเน้นให้มีการนำระบบ e-Procurement มาใช้ให้ครบ ขบวนการ เพื่อสร้างความโปร่งใส เป็นการส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันมากขึ้นอย่างแท้จริง ส่วนการ ป้องกันการสมยอมราคา และป้องกันการโกงราคาค่าก่อสร้างจากผู้เข้าประมูลเกินความเป็นจริง ต้อง จัดให้มีการจัดทำมาตรฐานวิธีการคิดคำนวณราคากลางที่ถูกต้องและเป็นธรรมเท่านั้นจึงจะได้ผล

THESIS TITLE	EFFECTIVENESS OF e-AUCTION IN BIDDING OF GOVERNMENT CONSTRUCTION CONTRACTS
KEYWORD	EFFECTIVENESS /e-AUCTION/CONSTRUCTION GOVERNMENTAL/PROCUREMENT
STUDENT	MISTER WANCHAI SUPPASUPANYA
THESIS ADVISOR	ASSOC.PROF.DR.TORTRAKUL YOMNAK
THESIS CO-ADVISOR	DR.JITSANTI DHANASOPHON
LEVEL OF STUDY	MASTER OF SCIENCE CONSTRUCTION MANAGEMENT
FACULTY	FACILITY OF ARCHITECHTURE SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2011

ABSTRACT

⌘ This study aims to pinpoint methods to improve e-auction in construction procurement of government sector in order to perceive what problems, difficulties and defects occurred in the government sector on procurement operations according to the Regulations of Office of The Prime Minister regarding Electronic Procurement B.E.2549 as well as lack of transparency and lack of competition in fair prices. Research is to suggest a direction of improvement, modify or development of regulations, steps and processes of government procurement in order to have its conciseness and transparency.

As this study considers comparing the synthesis and analysis of numerical data and statistics of e-auction process of government sector since the first year of operation in B.E.2548 until B.E.2553; the total value is more than one trillion baht. This research selects five main agencies with high construction budget and the top five highest bidders. It is found that, within the past six years, less than 1% of the result of 70% of the e-auction bidding method could be saving. Of those main agencies, there are few participants to join the bidding with e-auction. In each auction of all projects, not more than 3 participants joined the bidding which equal to 46.39% of all projects. Moreover, it is found that bidding trend which is less competitive and less economic budget to government sector is happening to more extending in the coming years.

From the above processing data, it is obvious to conclude that e-auction for Governor's procurement in construction could not prevent the secret settlement in the auction in Thailand. This is to support and comply with feedback gathered from government agencies and other organizations which are involved both directly and indirectly.

The remedy action of such problems is to discontinue using of e-Auction in the construction procurement because of its' unique technique and require high technology. To apply complete process in e-procurement, the government agency would create transparency and encourage real competition. Moreover, in order to protect secret settlement price and prevent cheating in auction exaggerated construction cost, standard price calculation should be provided in the construction procurement for accuracy and neutral purpose as well. This would be effective.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ รศ.ดร.ต่อตระกูล ยมนาค รศ.ดร.ไพบูรณ์ ปัญญาอะโป และดร.จิตต์สันติ ธนะ โสภณ ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางแก้ไข และการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มแรก

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณเชิดชัย มีคำ นิตกรผู้เชี่ยวชาญและคุณยุพาภรณ์ ภิญโญวัฒน์กุล นักวิชาการคลังชำนาญการจากสำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังที่กรุณา แนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาและข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยได้มีข้อมูลสำคัญซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ขึ้น ตลอดจนดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ รองประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่ได้ให้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณบิดามารดา ที่ได้มอบชีวิต ความรัก โอกาส กำลังใจ ให้แก่ผู้วิจัย และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่สังคม หรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม อาณิสงส์ที่เกิดขึ้นผู้วิจัยขออุทิศให้แก่บิดา มารดา ตลอดจนญาติ พี่น้อง ในตระกูลสรรพสุปัญญาทุกท่าน

วันชัย สรรพสุปัญญา

กรกฎาคม 2554

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญภาพ	X

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
	ขอบเขตของการศึกษา.....	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	นิยามศัพท์.....	3
2	ผลงานวิจัย แนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	5
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	แนวคิดและรูปแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์(e-Auction)	10
	ความเป็นมาของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549.....	12
	ขั้นตอนวิธีการและหลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์(e-Auction).....	15
	ผลจากการสัมมนาของป.ป.ช.เรื่องระดมความคิดครบรอบ 7 ปีการใช้ระบบ e-Auction	25
	ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์.....	26
	ข้อคิดเห็นของสมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ในการนำวิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มาใช้ กับงานก่อสร้าง	28
แนวทางปรับปรุงกระบวนการพัสดุด้านการก่อสร้างของรัฐ โดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.....	29
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	34
รูปแบบของการวิจัย	34
วิธีการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จากสำนักพัฒนา มาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง.....	35
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	51
ก) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549	52
ข) แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการ อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549	61
ค) หนังสือกรมบัญชีกลางเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประเภทสินค้า และบริการหรืองาน โครงการที่ไม่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 เลขที่ กค 0421.3/ว 247 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2553.....	80
ง) หนังสือสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 771/2553 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2553 เรื่องข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction).....	87
จ) หนังสือสมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย เลขที่ 800/2552 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2552 เรื่องความเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับงานก่อสร้าง.....	91
ประวัติผู้วิจัย	153